

Internationalen
Box 5073
121 16 Johanneshov

Tel: 08/31 70 70, 08/31 70 73
E-post: intis@internationalen.se
Hemsida: www.internationalen.se

INTERNATIONALEN NR 36/07

ETT ÅR SENARE

Den borgerliga alliansen tog sig in i regeringen med ett mål: att förändra det svenska samhällslandskapet. Det gemensamt uppbyggda skulle raderas och i dess ställe ett individbaserat system stadigt slås ned. Balansen mellan löntagare och arbetsgivare skulle kraftigt tippas över till den senares fördel, och alla tillåtna medel sättas in för att straffa de arbetslösa. Kvinnor skulle skickas tillbaka till hemmet, som pigor åt de med pengar, och som hemmafruar i sina egna familjer.

Naturligtvis skrev inget av allianspartierna ut dessa mål i sitt valprogram. Men ett år efter att alliansen vann valet är detta vad som hänt. Ett systemskifte har påbörjats, där klassklyftorna medvetet ökas, och efter fyra år med en borgerlig regering kommer Sverige inte att vara sig riktigt likt igen.

Linn Hjort och Kjell Pettersson har gått igenom några av de förändringar regeringen hunnit med – de är redan alldeles för många och alldeles för djupgående.

MITTEN ▶

Vad har alliansen gjort?

FACKFÖRENINGARNA

En av de största striderna alliansen snabbt gav sig i kast med var försvagandet av fackföreningarna. Inte uttalat, genom att direkt inskränka på strejkrätt eller kollektivavtalsmodellen, utan genom att attackera de enskilda löntagarnas förmåga att ha råd med ett fackligt medlemskap. Avgiften till a-kassan höjdes kraftigt, i de flesta fall med över hundra procent, och troligtvis kommer medlemskap i a-kassan bli obligatorisk nästa år. Rätten att dra av fackförenings- och a-kasseavgifter på skatten togs bort.

Resultat: Många tvingas välja mellan fackavgift och a-kassa. Hittills har a-kassorna förlorat sammanlagt 320 000 medlemmar, LO har tappat 100 000 fackliga medlemmar, 20 000 har lämnat TCO.

DE ARBETSLÖSA

A-kassans högsta daggersättning har sänkts från 730 till 680 kronor och ersättningsperioden begränsades till 300 dagar, från tidigare 450 dagar. Så de arbetslösa får numera mindre ersättning under kortare tid, samtidigt som de måste betala mycket mer i avgifter. Efter ett år med Reinfeldt måste man också arbeta i snitt 80 timmar i månaden för att få rätt till a-kassa, i jämförelse med 70 timmar innan alliansen tog vid.

Resurserna till AMS ska minskas med 13 miljarder under 2007 och 50 000 platser i åtgärdsprogrammen för arbetslösa ska tas bort – detta är direkt minskat stöd till de som åter behöver komma in på arbetsmarknaden. Tidigare hade arbetssökande rätten att bara leta jobb inom sitt eget yrke och boendeområde de första 100 dagarna. Nu kan arbetslösa tvingas flytta till helt andra städer och regioner om ett jobb finns där – eller förlora a-kassan. Och arbetslös.nu berättar: "Arbetslösa som inte aktivt söker jobb ska gå miste om en daggersättning i a-kassan, som mest 680 kronor."

Resultat: Större press på de arbetslösa, beräknad större ekonomisk utslagning. Och, skriver Ordfront, "[r]isken är uppenbar att Sverige står med en högre strukturell arbetslöshet när högkonjunkturen mattas av och vänder nedåt." Med kravet på 80 timmars arbete varje månad ligger hundratusentals personer, av vilka en stor majoritet är kvinnor, i riskzonen för att förlora a-kassan på grund av sina få arbetstimmar.

ARBETSMILJÖN

Alliansen har också gett sig på de institutioner som är till för att forska kring och inspektera arbetsmiljöer. Arbetslivsinstitutet lades ned 1 juli i år, och därmed avstannar den internationellt högt värderade forskningen om arbetslivet som bedrevs av detta institut. Arbetsmiljöverkets personalstyrka ska skäras ned med en tredjedel. Och det statliga anslaget till arbetsmiljöutbildning för skyddsombud och facklig EU-bevakning tas bort.

Resultat: Sammantaget leder dessa nedskärningar till försämrad kunskap om arbetslivets negativa effekter, färre inspektioner av arbetsplatser – troligen med fler arbetsskador som följd. Samt minskad insyn för löntagarna i fackliga EU-frågor, och minskade möjligheter till att utbilda skyddsombud.

SKATTERNA

Många och stora är alliansens skattesänkningar. Som skulle gett mer till de låglönade, men "75 procent av alliansens inkomstskattereform (skattesänkningen "jobbavdraget") hamnar hos den halva av befolkningen som tjänar mest", pekar Ordfront ut.

År 2005 betalade 333 680 personer sammanlagt 5,2 miljarder i förmögenhetsskatt. Den har nu helt tagits bort, och att det är de rika som tjänar på den reformen går inte att säga emot.

"Hushållsnära tjänster" – eller städ- och underhållningsjobb hos privatpersoner – skattesubventioneras med över en miljard kronor, och gör det billigare för dem som har råd att hyra en privat städhjälp.

Den nuvarande fastighetsskatten försvinner vid årskiftet 2007/08 och ersätts av en kommunal avgift på 4 500 kronor per år. Vinnare blir höginkomsttagare i villa, som statsminister Reinfeldt, som betalade 36 180 kronor i fastighetsskatt på villan år 2005, och som får en sänkning av sin skatt med 31 000 kronor per år.

Resultat: "Alliansens totala skattesänkningar under första året landar på drygt 65 miljarder kronor. Det motsvarar ungefär 165 000 jobb i offentlig sektor", skriver Ordfront. Enbart förmögenhetsskattens avskaffande innebär att statskassan blir av med 5 miljarder kronor. När det gäller jobbavdraget visar tidningen Metro att höginkomsttagare fick sammanlagt 23,6 miljarder kronor av de 40 miljarder som hela jobbavdraget kostade. Förlorare blev sjukskrivna, arbetslösa, föräldralediga och ålderspensionärer som inte fick någon skattesänkning alls.

AKUTSJUKHUSET

Fredrik Reinfeldt lovade under valrörelsen att akut sjukhusen inte skulle privatiseras. Men den 1 juli togs stopplagen för utförsäljning av akut sjukhusen bort, vilket i praktiken innebär att det blir fritt fram att pri-

vatisera det mesta av sjukvården om inte landstingen säger nej. Till och med sommaren hade sju av landets 21 landsting aviserat att de är beredda att sälja ut delar av akutsjukvården.

Resultat: Stora delar av sjukvården kan komma att privatiseras. Den offentliga vården ersätts av privata vård företag som inte drivs efter samhällsnyttan utan vinsten. Anbudsförandet och vinstintresset gör att de privata vårdföretagen kommer att tävla i att kapa kostnader. Rätten till kvalitetssjukvård kommer på sikt att avgöras av den sjukas betalningsförmåga. Och om systemet inte fungerar blir det svårt att förändra: "Att köpa tillbaka svenska universitetssjukhus spridda till ägare över hela världen lär inte bara kosta åtskilliga miljarder utan också ta decennier", kommenterar PC Jersild i Dagens Nyheter.

DE STATLIGA FÖRETAGEN

Innan sommaruppehållet klubbade en majoritet av riksdagsledamöterna igenom ett förslag som innebär att det är fritt fram för staten att sälja aktierna i minst sex hel- och halvstatliga företag. Först att säljas ut är Nordea, Telia Sonera och OMX. I ett andra steg SBAB, Vasakronan, Vin&Sprit och SAS. Statens ägande i dessa företag värderas till mellan 200 och 240 miljarder kronor. Försäljningen beräknas ge mellan 150 och 200 miljarder i ett engångsbelopp.

Resultat: Den statliga kontrollen över företagens verksamhet försvinner, och företagen kan tas över av riskkapitalister som inte driver företag långsiktigt utan är ute efter snabba pengar. Omfattande omstruktureringar och nedskärningar av företag som privatiseras är vanligt, och många anställda riskerar att förlora jobben på grund av utförsäljningen. Statskassan går miste om långsiktiga, kontinuerliga skatteinkomster som handlar om många miljarder kronor.

VUXENUTBILDNINGEN

Möjligheterna till en nystart i livet begränsas kraftigt efter alliansens intåg, då det statliga anslaget till vuxenutbildningen minskas. Bara i Stockholms kommun skärs vuxenutbildningen ned med en tredjedel. Regeringen drog förra hösten ned de statliga anslagen till vuxenutbildningen från 1,8 till 1,2 miljarder kronor, alltså med en tredjedel. 14 procent av platserna på vuxenutbildningen

på gymnasienivå har redan försvunnit.

Resultat: De som inte har fullständig grundskole- eller gymnasiekompetens får det mycket svårare att läsa upp sina betyg. Framförallt blir det de som tidigare i livet haft problem med studierna som drabbas. Det kommer att bli svårare för invandrare att få lära sig svenska.

ALLMÄNNYTTAN

1 juli 2007 togs stopplagen för utförsäljning av allmänägda hyresbostäder bort, och därmed blev det upp till de enskilda kommunerna att själva bestämma om deras hyresrätter ska säljas ut eller inte. I Sveriges 20 största kommuner finns drygt 370 000 allmänägda hyresrätter – av dessa kan en tredjedel omvandlas till bostadsrätter de närmaste åren. Stockholm, Örebro, Västerås och Åre tillhör de kommuner som aktivt driver på utförsäljningarna. I Stockholm bjuds högräntebolag, som erbjuder lån till personer som inte kan få lån i vanliga banker, in på de informationsmöten som stadens bostadssupplysningsorganisation anordnar.

Resultat: Större bostadsbrist och längre bostadsköer. Svårare för alla som inte har råd att köpa ett eget hem att få någonstans att bo. Risk för skuldfallor, framförallt för dem som tar lån genom högräntebolagen. Ökad segregering mellan attraktiva och mindre attraktiva områden.

PIGAVDRAGET

Från och med 1 juli är det möjligt att få skattelättnader för hushållsnära tjänster, det så kallade pigavdraget. Den som köper tjänster får dra av halva arbetskostnaden, med ett högsta avdrag på 50 000 kronor per person. Avdraget gäller exempelvis sysslor som fönsterputsning, tvätt, städning, trädgårdsskötsel och snöskottning. Villkoret är att det företag som erbjuder sina tjänster måste ha f-skattedel och får inte drivas av en släkting.

Resultat: En återgång till piga- och drängsamhället, där de välbeställda kan köpa till exempel hemstädning av en låglönelad kvinna i ofta osäker anställning. Öppnar dörren för oseriösa företag utan kollektivavtal och usla löner för de anställda. Leder till en ökad segregering då tjänsterna i första hand kommer att skötas av kvinnor och invandrare.

Källor: Ordfront 9/2007, Dagens Nyheter, Dagens Industri, Svenska Dagbladet, Aftonbladet, Expressen, Metro, fackförbundspressen, Riksdag & Departement, arbetslös.nu, Internationalens arkiv.